

УДК 784.9:792-051

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-2-5>

Наталія БОРИСЕНКО

викладач кафедри мистецької освіти, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, Україна, 10008

ORCID: 0000-0001-9358-1243

Єлизавета РОГОВСЬКА

викладач кафедри мистецької освіти, Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, м. Житомир, Україна, 10008

ORCID: 0000-0001-9456-5480

Бібліографічний опис статті: Борисенко, Н., Роговська, Є. (2025). Впровадження сучасних вокальних технік у процесі підготовки майбутніх акторів. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 31–36, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-2-5>

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВОКАЛЬНИХ ТЕХНІК У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АКТОРІВ

Мета роботи. Стаття присвячена дослідженню значення голосу як інструменту виразності в театральному мистецтві та обґрунтуванні доцільності впровадження сучасних вокальних технік у професійну підготовку акторів для удосконалення їхніх голосових можливостей. **Методологія** дослідження продиктована характером досліджуваної проблеми і полягає у використанні міждисциплінарного підходу, який поєднує аналіз сучасних вокальних технік, теоретичне вивчення наукових джерел та практичне узагальнення педагогічного досвіду акторської підготовки. **Наукова новизна** визначається ракурсом заявленої теми, її актуальністю та місцем в структурі як музично-теоретичного, так і виконавського процесу. Робота висвітлює інноваційні підходи до розвитку голосу актора у контексті сучасного театру, підкреслює унікальність кожної вокальної техніки та їх потенціал для формування сценічного голосу, здатного до широкого спектра емоційного, тембрового й технічного вираження. **Висновки.** Сучасні вокальні техніки значно розширяють можливості голосу актора, сприяють його витривалості, гнучкості та сценічній достовірності. Зокрема, техніка *Estill Voice Training* сприяє усвідомленому керуванню голосовим апаратом завдяки детальній анатомічній моделі. Техніка *Complete Vocal Technique* дозволяє опанувати широкий спектр вокальних ефектів і звучань, що особливо цінне для акторів музичних театрів і мюзиклів. Техніка *Speech Level Singing* допомагає зберегти природність звучання голосу у різних регістрах без перенапруження, що важливо для сценічної витривалості. У свою чергу, техніка *Linklater Voice Technique* акцентує увагу на звільненні природного голосу через зняття фізичних і психологічних блоків, забезпечуючи щирість сценічного мовлення. Не менш значущими є й техніки *Fitzmaurice Voicework* та *Roy Hart Theatre Voice Work*, які поєднують тілесність, дихання й експресію, дозволяючи акторам вийти за межі традиційного вокального звучання й досліджувати унікальне «я» кожного голосу. Інтеграція цих технік у навчальний процес сприяє формуванню багатогранного, вільного та технічно підготовленого сценічного голосу, що відповідає запитам сучасного театру.

Ключові слова: голос, вокал, актор, вокальні техніки, навчальний процес, підготовка.

Natalia BORYSENKO

Lecturer at the Department of Art Education, Ivan Franko Zhytomyr State University, 40 Velyka Berdychivska Str., Zhytomyr, Ukraine, 10008

ORCID: 0000-0001-9358-1243

Yelyzaveta ROHOVSKA

Lecturer at the Department of Art Education, Ivan Franko Zhytomyr State University, 40 Velyka Berdychivska Str., Zhytomyr, Ukraine, 10008

ORCID: 0000-0001-9456-5480

To cite this article: Borysenko, N., Rohovska, Ye. (2025). Vprovadzhennia suchasnykh vokalnykh tekhnik u protsesi pidhotovky maibutnikh aktoriv. [Implementation of modern vocal techniques in the training process of future actors]. *Fine Art and Culture Studies*, 2, 31–36, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-2-5>

IMPLEMENTATION OF MODERN VOCAL TECHNIQUES IN THE TRAINING PROCESS OF FUTURE ACTORS

The aim of the work. The article is devoted to exploring the significance of the voice as a tool of expressiveness in theatrical art and to substantiating the relevance of implementing modern vocal techniques in the professional training of actors to enhance their vocal abilities. **The research methodology** is determined by the nature of the studied problem and is based on an interdisciplinary approach that combines the analysis of modern vocal techniques, theoretical examination of scientific sources, and practical generalization of pedagogical experience in actor training. **The scientific novelty** lies in the perspective of the chosen topic, its relevance, and its place within both the music-theoretical and performance processes. The study highlights innovative approaches to the development of the actor's voice in the context of contemporary theatre, emphasizes the uniqueness of each vocal technique, and explores their potential for shaping a stage voice capable of a wide range of emotional, timbral, and technical expression. **Conclusions.** Modern vocal techniques significantly expand the actor's vocal capabilities, enhancing endurance, flexibility, and stage authenticity. In particular, the Estill Voice Training technique promotes conscious control of the vocal apparatus through a detailed anatomical model. The Complete Vocal Technique provides mastery of a wide range of vocal effects and sounds, which is especially valuable for actors in musical theatre and musicals. The Speech Level Singing technique helps preserve the natural sound of the voice across different registers without strain, which is crucial for stage endurance. In turn, the Linklater Voice Technique focuses on releasing the natural voice by removing physical and psychological blocks, ensuring the sincerity of stage speech. Equally significant are the Fitzmaurice Voicework and Roy Hart Theatre Voice Work techniques, which integrate physicality, breath, and expression, allowing actors to go beyond traditional vocal sound and explore the unique "self" of each voice. Integrating these techniques into the educational process contributes to the development of a multifaceted, free, and technically trained stage voice that meets the demands of contemporary theatre.

Key words: voice, vocal, actor, vocal techniques, training process, preparation.

Актуальність проблеми. Сьогодні професія актора охоплює цілий спектр умінь – від тонкого психологічного аналізу персонажа, що потребує глибокої емоційної проникливості, до володіння тілом через сценічний рух, вміння керувати мовленням, а також розвиненого вокалу, який здатен стати повноцінним інструментом емоційної взаємодії з публікою. Успішний актор повинен не лише говорити виразно й чітко, а й співати, імпровізувати голосом, змінювати тембр залежно від обставин, володіти широким діапазоном інтонацій, технік дихання, артикуляції, ритму й тональності.

У театрах дедалі частіше використовуються музично-драматичні постановки, у кіно – сцени з елементами співу, а в медіапроєктах – голосові перформанси й дубляж. Відтак, потреба в універсальних акторах, які володіють сучасними вокальними техніками, стала не винятком, а нормою професійної підготовки. Саме тому питання впровадження сучасних вокальних технік у навчальний процес набуває дедалі більшої актуальності, адже дозволяє сформувати компетентного, гнучкого, голосово стійкого актора, готового до викликів сцени, мікрофона й кінокамери.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема впровадження різних вокальних технік у процес підготовки акторів привертала увагу багатьох дослідників, зокрема фахівців у галузі театральної педагогіки, вокального мистецтва, фоніатрії та психології. Значний внесок у дослідження розвитку акторського голосу та методик його тренування зробили такі науковці та практики, як К. Лінклейтер, М. Фіцморіс, Р. Харт, Дж. Естілл, К. Садолін, С. Ріггс, С. Хенніг та інші. Їхні праці заклали підґрунтя для створення авторських методик, що поєднують роботу з тілом, диханням, емоційним станом і голосовою виразністю. Окрему увагу технікам вокального тренінгу в контексті акторської освіти приділяли також Е. Бут, С. Маккой, Ж. Ловетрі, І. Тітце та ін. Загалом, ця тематика має міждисциплінарний характер і охоплює як практичні, так і наукові підходи до формування професійного голосу актора.

Мета дослідження – розглянути сучасні вокальні техніки та їх роль у процесі підготовки акторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вокал відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні професійної майстерності актора, адже голос є одним з його основних інструментів для

вираження емоцій та передачі суті персонажа. Актор не лише говорить, але й передає через голос свою внутрішню силу, настрій та емоційне напруження, що додає глибини та достовірності образу. Вокал дозволяє розширити можливості актора, адже з його допомогою можна створювати різноманітні тембри, інтонації та емоційні стани, які неможливо досягти лише словами (Боднарчук, 2020, с. 12).

Сучасні театральні постановки вимагають від акторів не лише уміння володіти словом, а й здатності працювати з різними вокальними техніками, що дають можливість змінювати тембр голосу, висоту, силу та швидкість звучання. Вокал стає важливою частиною театральної виразності, дозволяючи актору працювати з більш широким діапазоном емоцій. Крім того, правильне використання голосу допомагає уникнути перевантаження голосових зв'язок, що є особливо важливим для акторів, які працюють у театрі або на сценах з високими вимогами до звукових навантажень (Гресь, 2019, с. 53).

На сьогоднішній день відомими є багато класичних методів постановки голосу. І вони постійно доповнюються й збагачуються інноваційними підходами і техніками, які враховують як сценічні, так і психологічні потреби актора. Розглянемо найпоширеніші та найефективніші з них:

Estill Voice Training (EVT). Це науково обґрунтована методика навчання голосу, яка вчить свідомо керувати фізіологічними структурами голосового апарату, а не просто «наслідувати звук». EVT допомагає розвинути максимальну гнучкість і контроль над голосом, що дуже цінно для актора, який має вміти змінювати стиль, емоційне забарвлення, гучність і тембр – іноді в межах однієї сцени (Steinhauer, 2016, с. 31). Засновниця методики – Джо Естіл – американська оперна співачка та дослідниця вокалу.

Методика базується на глибокому знанні анатомії та фізіології голосу. EVT не ділить голос на «правильний» і «неправильний», а визнає всі типи голосового звучання як допустимі, якщо вони не шкодять здоров'ю голосових зв'язок. Загалом Estill Voice Training є універсальною, науково обґрунтованою системою, яка дає акторові не просто «голос», а інструмент художнього, емоційного та технічного самовираження. Це голосовий «словник», яким

можна говорити на будь-якій «мові мистецтва» (Steinhauer, 2016, с. 34).

Complete Vocal Technique (CVT). Це практично орієнтована вокальна система, створена на основі багаторічних акустичних, анатомічних та емпіричних досліджень. Вона навчає співаків і акторів відтворювати будь-який вокальний стиль – від класики до року чи експресивного сценічного крику – без шкоди для голосу (Complete Vocal Technique). Засновниця методики – Катаріна Садолін – данська співачка та вокальний педагог.

Методика базується на чотирьох «стовпах», які формують голосову стабільність та виразність. Це:

1. Три основні принципи безпечного звучання: підтримка (Support) – правильна робота з диханням, м'язами живота, діафрагмі; навчання правильному положенню гортані, язика та щелепи; коректна форма вхідного звуку (формування резонансу).

2. Чотири вокальні режими – основні способи звучання голосу, кожен з яких має свої характеристики й емоційне забарвлення: neutral (нейтральний режим) – м'який, повітряний звук, який підходить для шепоту або тихого співу; curbing (поміркований режим) – напівстреманий звук, злегка приглушений, ідеальний для сцен з сумнівом, внутрішньою боротьбою, зосередженістю; overdrive (потужний, «грудний» режим) – сильний звук, ідеальний для сцен гніву, впевненості, виклику; edge (крайовий режим) – яскравий, дзвінкий звук, який добре працює для комічних сцен, викриків, імпульсивних моментів.

3. Звукотворчі ефекти. CVT дає можливість навчитися відтворювати спеціальні ефекти голосу, які часто потрібні в акторській роботі: distortion (наскрізь емоційний, «хриплий» звук), growl (ричання, як у джазових чи блюзових вокалістів), creak (поскрипування голосу), scream (безпечний сценічний крик), vocal breaks (навмисні «зриви» голосу – для емоційної виразності) та інші. Для актора це справжнє багатоголосся, яке дозволяє гнучко переходити між різними станами й ролями.

4. Тонка робота з вокальними параметрами. Методика також вчить акторів і співаків керувати такими аспектами: гучність, тембр, висота, інтонаційна лінія, атака та артикуляція (Sadolin, 2015, с. 39).

Таким чином, Complete Vocal Technique – це унікальна система вокального контролю, яка дає акторові величезний арсенал виразних засобів, дозволяє розкрити індивідуальність голосу, реалізовувати найскладніші сценічні завдання й залишатися у голосовій безпеці.

Speech Level Singing (SLS). Це техніка, яка вчить співати так само вільно, як ми говоримо, – без тиску, напруження, підйому гортані чи надмірного зусилля. Мета SLS полягає у об'єднанні registrів голосу (груди – мікст – голова) в єдине плавне звучання без «зламів» і стрибків, забезпечені легкості, контролю, витривалості голосу у будь-якому діапазоні та у навчанні співати довго й виразно без перевтоми та шкідливих навантажень (What is Speech Level Singing?). Її засновник – Сет Ріггс – відомий американський вокальний педагог.

Ключові характеристики методу:

1. Говоріння = Спів. SLS вчить не «форсувати» звук, а створювати його природно, з опорою на дихання та м'яку координацію м'язів.

2. Мікст-регистр. У центрі методу – злиття грудного й головного регистрів у мікст (змішаний голос).

3. Гнучкий перехід між нотами. SLS активно працює над «пасажами» – місцями, де зазвичай «ламається» голос; так тренується гнучкість голосу.

4. Контроль гортані. Гортань не повинна надмірно підніматися чи опускатися, її стабільне положення забезпечує чистий, контрольований тон без тиску.

5. Використання вокальних «гіbridних» вправ, які допомагають м'яко налаштовувати зв'язки, створюючи баланс і голосовий «місток» між регистрами [6].

Отже, Speech Level Singing (SLS) – це методика, яка повертає голос до його природної, здоровової основи. Для актора – це ключ до виразного, емоційного, витривалого голосу, здатного передавати найтонші відтінки почуттів у мовленні та співі.

Linklater Voice Technique. Ця методика націлена на розвиток природного голосу актора, який вільно і чітко виражає емоції, передає сенс тексту і створює справжній зв'язок з аудиторією. Головною метою є зняття фізичних і психологічних обмежень, які заважають голосу звучати вільно, сильно і емоційно (Genzlinger, 2019, с. 21). Її засно-

вниця – Крістіна Лінклейтер – американська акторка та педагогінья.

Важливими аспектами Linklater Voice Technique є:

1. Природність звучання. Техніка спрямована на розвиток голосу в природному звучанні.

2. Вправи на звільнення тіла та голосу. Вони сприяють розвитку гнучкості і свободи у голосовому апараті.

3. Техніка голосових кольорів. Методика допомагає акторам розвивати різні тональні кольори голосу для вираження різних емоцій і станів.

4. Емоційний доступ до голосу. Linklater також включає в себе розвиток емоційного доступу до голосу, тобто, кожна емоція повинна мати свій відповідний голосовий відгук (Linklater, 2018, с. 48).

Тобто, Linklater Voice Technique – це метод, який вчить акторів не тільки звучати природно, а й відкривати емоційні та фізичні блоки, що обмежують можливості голосу. Це дозволяє не тільки вдосконалювати вокальні навички, а й отримувати глибоке емоційне збагачення через розкриття власних голосових можливостей.

Fitzmaurice Voicework. Ця методика націлена на вивільнення голосу через роботу з тілесними і емоційними блоками, які можуть перешкоджати природному звучанню. Вона допомагає актору відновити зв'язок між тілом і голосом, забезпечуючи голосові можливості для повного самовираження без шкоди для голосових зв'язок (Morgan, 2014, с. 29). Її засновниця – Кеті Фіцморіс – американська акторка, педагогінья та вокальна тренерка.

Ключові вправи та техніки у методиці Fitzmaurice Voicework:

1. Робота з диханням. Акцент на діафрагмальне дихання, яке дозволяє акторові отримати глибоке й контролюване дихання для роботи з голосом.

2. Вивільнення голосу через фізичні рухи. Спеціальні вправи з тілом допомагають зняти фізичні блоки, що заважають природному звучанню.

3. Робота з голосом через звуки. Методика також включає вправи на створення різних звукових ефектів, таких як рикання, шипіння або інші звуки, що допомагають акторам розвивати діапазон голосу.

4. Звільнення емоційних блоків. Методика містить вправи, які допомагають акторам працювати з емоційними переживаннями персонажа, використовуючи голос (Fitzmaurice, 2015, с. 67).

Таким чином, Fitzmaurice Voicework – це методика, яка сприяє глибокому вивільненню голосу через роботу з тілесними та емоційними блоками. Вона надає акторам інструменти для розкриття глибини емоцій і створення природного, сильного голосу, що передає весь спектр почуттів і виразів, необхідних на сцені або в ефірі.

Roy Hart Theatre Voice Work. Методика спрямована на вивчення і розширення діапазону голосових можливостей актора, а також на створення зв'язку між голосом, тілом та емоціями. Одна з головних ідей цієї методики полягає в тому, що голос актора має бути здатним відобразити всі емоційні стани і трансформації персонажа. Методика допомагає акторам звільнити голос від обмежень, що виникають через фізичні або психологічні блоки (Pikes, 2015, с. 12). Її засновник – Рой Харт – британський актор, режисер і педагог.

Основні вправи Roy Hart Theatre Voice Work:

1. Дихання та зосередження на дихальних руках. Техніки Roy Hart починаються з роботи з діафрагмальним диханням, яке забезпечує силу та емоційну виразність голосу.

2. Вправи на вибуховий голос. Ці техніки допомагають акторам працювати з емоційним вивільненням через голос.

3. Вправи на розширення діапазону голосу. Вони дозволяють акторам виражати різні стани – від ніжних і м'яких до жорстких і інтенсивних.

4. Вправи на активацію тілесних реакцій. Вибіркові рухи та пози допомагають зняти фізичну напругу, що може впливати назвучання голосу.

5. Робота з «нестандартними» звуками – дозволяє розвинути гнучкість голосу і робити його більш виразним (Pikes, 2015, с. 163).

Отже, Roy Hart Theatre Voice Work є методикою, яка допомагає акторам вивільнити свої голосові можливості і працювати з емоціями

через звук. Вона допомагає створювати глибокий, експресивний голос, здатний передати будь-які емоційні стани персонажа, що робить цю методику надзвичайно корисною для театральних акторів, вокалістів і всіх, хто працює з голосом як інструментом самовираження.

Проведений нами огляд сучасних вокальних технік показав, що вони не зводяться лише до «вміння співати». Вони охоплюють свободу голосу, технічну грамотність, емоційний і тілесний контакт із голосом, безпечну подачу звуку, мистецтво імпровізації та експресії. Їх впровадження в акторську освіту дозволяє формувати універсального артиста, який володіє голосом так само впевнено, як тілом, емоцією й уявою.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У підсумку відзначимо, що вокал у акторській майстерності – це не просто технічна навичка, а інструмент емоційного та сценічного впливу, засіб художнього висловлення, ключ до внутрішньої свободи актора. Тому розвиток вокальних умінь повинен бути інтегрованою частиною професійної підготовки актора – поряд із мовною технікою, пластикою та психологічною роботою над роллю.

Допомогти у цьому можуть сучасні вокальні техніки, впровадження яких у процес підготовки майбутніх акторів є не лише бажанням, а й необхідним елементом професійного становлення. Ці техніки забезпечують різноманітні підходи до розвитку голосу, його звільнення від скрутності, зміцнення та розширення виражальних можливостей. Вони допомагають акторам не лише навчитися володіти голосом у технічному сенсі, а й глибше відчути себе як інструмент мистецького впливу. Завдяки цим технікам студенти здобувають здатність органічно поєднувати тілесне, емоційне й голосове втілення образу, що є запорукою сучасної, глибокої й переконливої акторської гри.

Щодо перспектив подальших досліджень за напрямом упровадження сучасних вокальних технік в акторську освіту, то вважаємо актуальним глибше вивчення впливу окремих технік на розвиток голосового апарату актора з урахуванням індивідуальних психофізіологічних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боднарчук А.Я. Методика формування вокально-виконавських навичок студентів мистецьких спеціальностей засобами естрадної пісні. *Науковий збірник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського*. 2020. Вип. 3. С. 12-14.
2. Гресь І.О. Розвиток вокальних навичок у процесі підготовки актора музично-драматичного театру. *Вісник Запорізького національного університету*: збірник наукових праць 2019. № 4. С. 52-55.
3. Complete Vocal Technique. URL: <https://completevocalinstitute.com/complete-vocal-technique>
4. Fitzmaurice C. Breathing Matters. *Voice and Speech Review*. 2015. Vol. 9. P. 61-70.
5. Genzlinger N. Kristin Linklater and her method to make actors by good singers/ *The New York Times*. 2019. №45. P. 21-22.
6. Katz M. Speech Level Singing of Seth Riggs: Specificity of the Pedagogical Method. 2019. URL: https://www.academia.edu/43206201/Speech_Level_Singing_of_Seth_Riggs_Specificity_of_the_Pedagogical_Method
7. Kayes G. *Singing and the Actor* (6-th ed.). London: A & C Black, 2017. 187 p.
8. Linklater K. *Freeing the Natural Voice* (3-d ed.). New York: Drama Publishers, 2018. 226 p.
9. Morgan M. *Constructing the Holistic Actor: Fitzmaurice Voicework* (2 auflage). Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller, 2014. 178 s.
10. Newham P. *Voicework as Therapy* (3-d ed.). London. Jessica Kingsley Publishers, 2016. P. 89-112.
11. Pikes N. *Dark Voices – The Genesis of Roy Hart Theatre*. New Orlean: Spring Journal, 2015. 169 p.
12. Sadolin C. *Complete Vocal Technique* (2-nd.). Copenhagen: Shout Publications, 2015. 212 p.
13. Steinhauer K., Estill J. The Estill Voice Model: Physiology of Emotion. *International Journal of Music and Performing Arts*. 2016. №10. P. 28-34
14. What is Speech Level Singing? URL: <https://epiphanyvocalstudio.com/speech-level-singing>

REFERENCES:

1. Bodnarchuk A.Ia. (2020) Metodyka formuvannia vokalno-vykonavskykh navychok studentiv mystetskykh spetsialnostei zasobamy estradnoi pisni. [Methodology for forming vocal and performing skills of students of artistic specialties using pop songs]. *Naukovyi zbirnyk Pidennoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnogo universytetu im. K. D. Ushynskoho*. 3. 12-14 [in Ukrainian].
2. Hres I. O. (2019) Rozvytok vokalnykh navychok u protsesi pidhotovky aktora muzychno-dramatichnogo teatru [Development of vocal skills in the process of training an actor in musical and dramatic theater]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats*. 4. 52-55 [in Ukrainian].
3. Complete Vocal Technique. URL: <https://completevocalinstitute.com/complete-vocal-technique> [in English].
4. Fitzmaurice C. (2015) Breathing Matters. *Voice and Speech Review*. 9. 61-70 [in English].
5. Genzlinger N. (2019) Kristin Linklater and her method to make actors by good singers. *The New York Times*. 45. 21-22 [in English].
6. Katz M. (2019) Speech Level Singing of Seth Riggs: Specificity of the Pedagogical Method. URL: https://www.academia.edu/43206201/Speech_Level_Singing_of_Seth_Riggs_Specificity_of_the_Pedagogical_Method [in English].
7. Kayes G. (2017) *Singing and the Actor* (6-th ed.). London: A & C Black [in English].
8. Linklater K. (2018) *Freeing the Natural Voice* (3-d ed.). New York: Drama Publishers [in English].
9. Morgan M. (2014) *Constructing the Holistic Actor: Fitzmaurice Voicework* (2 auflage). Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller [in German].
10. Newham P. (2016) *Voicework as Therapy* (3-d ed.). London. Jessica Kingsley Publishers [in English].
11. Pikes N. (2015) *Dark Voices – The Genesis of Roy Hart Theatre*. New Orlean: Spring Journal [in English].
12. Sadolin C. (2015) *Complete Vocal Technique* (2-nd.). Copenhagen: Shout Publications [in English].
13. Steinhauer K., Estill J. (2016) The Estill Voice Model: Physiology of Emotion. *International Journal of Music and Performing Arts*. 10. 28-34 [in English].
14. What is Speech Level Singing? URL: <https://epiphanyvocalstudio.com/speech-level-singing>. [in English].